

การพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครศรีธรรมราช

Development of Manual of Child Development Promotion for
Teachers at Pre-School Level in Child Development Center
in Nakhon Si Thammarat Province

ปณณพินัล กริสกรี *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาคู่มือ และทดลองใช้และประเมินความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช วิธีดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครูปฐมวัย จำนวน 289 คน โดยใช้แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น 0.987 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัย โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ร่างคู่มือ ตรวจสอบความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ดัชนีความสอดคล้องทุกด้าน 0.80 ขึ้นไป ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้คู่มือกับครูปฐมวัย จำนวน 50 คน ใช้แบบประเมินความเหมาะสม ค่าความเชื่อมั่น 0.952 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา และการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ความต้องการวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา และการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการพัฒนาคู่มือ ได้คู่มือประกอบด้วย บทนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแบบฝึกเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ได้คู่มือที่มีดัชนีความสอดคล้องด้านเนื้อหา 0.80 ขึ้นไป

ผลการทดลองใช้และประเมินความเหมาะสม พบว่า ในภาพรวมและรายด้านคู่มือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการจัดการในบทเรียนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนา คู่มือ ครูปฐมวัย

*นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Abstract

This objectives of this research were to study the conditions of problems and the need to develop, Implement and evaluate the appropriateness of the manual for child development promotion for teachers at pre-school level in child development center of Nakhon Si Thammarat Province. The methodology had three stages. Step 1 was to collect information from 289 teachers by questionnaire, which the reliability was 0.987 Step 2 was to promote child development guide for teachers. The Study Theory and related materials to draft manual and the consistency checked by 5 experts had all the consistency index of 0.80 or above. Phase 3 trial of 50 guides to teachers use assessment. The reliability was 0.952. The data were analyzed using basic statistics such as mean and standard deviation.

The results showed that the enhancement of child development was moderate. When considering each aspect, the promoting of cognitive development, and educational games and activities had the average level. The need to promote growth and development, in the overall level, and promoting cognitive development and activities, educational games had the highest level. The Developer's Guide included an introduction to a statement in the guide, the development of children in child care centers, and training to promote child development, physical, emotional, social and intellectual. To guide the IOC, the content should be 0.80 or above.

Experimental results and evaluation showed that the user has overall the appropriate level. The management of the lessons was suitable for most levels.

Keywords : Development of Manual , Teacher's Pre School Level

บทนำ

การศึกษาของไทย ยังไม่ประสบผลสำเร็จด้านคุณภาพ ในขณะที่ได้ใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาเป็นจำนวนมาก ข้ายังมีสถิติของคนไทยในปัจจุบันจำนวนสองล้านคนที่อ่านหนังสือไม่ออกเขียนหนังสือไม่ได้ และอีกสิบล้านคนที่เรียนไม่จบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งผลให้อันดับคุณภาพการศึกษาไทยในกลุ่มประเทศอาเซียนอยู่ในอันดับที่ 8 ซึ่งเป็นอันดับที่ตามหลังกัมพูชาและเวียดนาม ทั้งนี้ส่งผลให้การพัฒนา

ประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเลยทีเดียว

การบริหารการศึกษาควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย เนื่องจากเด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคงแข็งแรงทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านได้ เปรียบเสมือนการสร้างบ้านให้มั่นคงแข็งแรง จำเป็นต้องคำนึงถึงการสร้างรากฐานของบ้านเป็นสำคัญ สำหรับการสร้างชาติก็ขึ้นอยู่กับคนการพัฒนาคนทุกคน การสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมจึง

เป็นเรื่องที่มีความลำบากยิ่งกว่า หากทุกคนไม่ช่วยกันเมื่อต้องการคนที่ดีคุณธรรมจริยธรรมจึงควรได้ฝึกตั้งแต่วัยปฐมวัยเพราะเด็กปฐมวัย เปรียบเสมือนต้นกล้าที่ต้องการให้ทุกคนคอยดูแลเอาใจใส่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี หากทุกคนหันมาใส่ใจและเข้าใจถึงต้นกล้า แต่ละต้นซึ่งมีความแตกต่างกัน อีกไม่นานก็ต้องได้ต้นกล้าที่มีคุณภาพเติบโตขึ้นเป็นต้นไม้แสนสวยงามและมีคุณค่าต่อแผ่นดินและมนุษย์ทั้งหลาย

ศูนย์พัฒนาเด็กมีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมพัฒนาการเด็กตั้งแต่วัย 3-5 ปี 11 เดือน 29 วัน ซึ่งเป็นงานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นำไปสู่การสร้างชาติ เพราะเด็กวัยนี้เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การจัดการศึกษาในระดับนี้จึงถือว่าเป็นระยะเริ่มต้นของการสร้างรากฐานของประเทศชาติให้พัฒนาต่อไป ที่ต้องการให้เด็กไทยเป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข มีการพัฒนาการที่เหมาะสมกับช่วงวัย ตามศักยภาพ ในปี 2554 มีข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่อยู่ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 19,481 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2554) ในปี 2556 จังหวัดนครศรีธรรมราช มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 392 แห่ง ที่ต้องมีหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัย จำนวน 25,094 คน ในการปฏิบัติงานของครู ในแต่ละพื้นที่มีปัญหาไม่แตกต่างกันในเรื่องของอัตราส่วนของเด็กที่รับผิดชอบต่อจำนวนครูปฐมวัยไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็ก บางแห่งมีครูเพียงคนเดียว แต่ต้องปฏิบัติงานนอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ครูปฐมวัย เช่น งานเกี่ยวกับหัวหน้าศูนย์ คนทำความสะอาด

ดูแลอาคารสถานที่ และยังไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อสื่อสารหรือการใช้เทคโนโลยี มาเป็นสื่อในการช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครู ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาไทยเป็นอย่างยิ่ง

ปัญหาดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความต้องการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการพัฒนาครูมือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู เพื่อให้ครูและผู้สนใจได้ใช้เป็นคู่มือประกอบการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาไทยมีคุณภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัด นครศรีธรรมราช สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยกำหนดขั้นตอนและวิธีวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาและความต้องการของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 289 คน พบว่า ปัญหาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านสติปัญญา และการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการคู่มือมากที่สุด ส่วนการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม และกิจกรรมเกมกลางแจ้ง พบว่ามี

ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการคู่มืออยู่ในระดับมาก ยกเว้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปจัดทำคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช มากำหนดขอบข่าย และองค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้ ปก คำนำ สารบัญ บทที่ 1 บทนำ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบของคู่มือ เนื้อหาของคู่มือ บทที่ 2 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ บทที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย บทที่ 4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บทบาทของครูปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เทคนิคการวิเคราะห์ปัญหาการใช้นวัตกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมง่ายๆ แต่ได้ผลเกินคุ้ม เทคนิคการส่งเสริมพัฒนาการผ่านเกมการศึกษา บทที่ 5 แบบฝึกเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา หนังสืออ้างอิง ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเนื้อหาสาระตามโครงร่างคู่มือนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุง ก่อนนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปให้

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้ง พบว่าการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหา มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8-1 ผู้วิจัยจึงนำคู่มือไปขออนุมัติจากประธานเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการทดลองใช้และประเมินความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

ด้านเนื้อหาพบว่าครูมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากการทดลองใช้คู่มือ พบว่าด้านเนื้อหาโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เนื้อหาเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นมีความเหมาะสมในระดับมาก

ด้านการใช้ภาษาพบว่าครูมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากการทดลองใช้คู่มือ พบว่าด้านการใช้ภาษาทั้งโดยรวมและการพิจารณาเป็นรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านการออกแบบพบว่าครูมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากการทดลองใช้คู่มือ พบว่าด้านการออกแบบทั้งโดยรวมและการพิจารณาเป็นรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านรูปแบบพบว่าครูมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากการทดลองใช้คู่มือพบว่า รูปแบบทั้งโดยรวมและการพิจารณาเป็นรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดการในบทเรียนพบว่าครูมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากการทดลองใช้คู่มือ พบว่า ด้านการจัดการในบทเรียนรูปแบบทั้งโดยรวมและการพิจารณาเป็นรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุประดับความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่าครูมีความคิดเห็นว่าคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านการจัดการในบทเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ตามด้วยด้านการออกแบบ ด้านรูปแบบ และด้านการใช้ภาษาตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่ามีปัญหาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านสติปัญญา และการจัด

กิจกรรมเกมการศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการมากที่สุด ส่วนการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี เล่นตามมุม และกิจกรรมเกมกลางแจ้ง พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูปฐมวัยมีภาระหน้าที่มากมายและขาดคู่มือในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย

2. ผลการพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช

คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราชค่าความสอดคล้องนำไปใช้ได้ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของการพัฒนาคู่มือกับกลุ่มผู้ต้องการคู่มือ ตลอดจนถึงแนวคิดเกี่ยวกับคู่มือ และได้พัฒนาคู่มือให้สอดคล้องกับ ขั้นตอนของการพัฒนาคู่มือ ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงการพัฒนาคู่มือไว้หลายท่าน อาทิ ปรีชา ช้างขวัญยืน (2556, 132-134) สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรินทร์ ทับแบน (2552) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 9 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระนอง ที่พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกันทุกด้านและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้และประเมินความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ระดับความเหมาะสมของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 5 ด้านพบว่าครูมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านการจัดการในบทเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ตามด้วยด้านการออกแบบ ด้านรูปเล่ม และด้านการใช้ภาษาตามลำดับผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนาคู่มือได้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของครูปฐมวัย สอดคล้องกับ ครรชิต มณีผล (2552, 96) ปรีชา ช้างขวัญยืน และคนอื่นๆ (2556, 159-160) ได้กล่าวถึงลักษณะของคู่มือที่ดีไว้ว่า คู่มือที่ดีต้องมีลักษณะ ในด้านเนื้อหาเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษาถูกต้องและครอบคลุม มีการจัดเรียงเนื้อหาที่ผู้ใช้สามารถอ่านแล้วเข้าใจง่าย มีรูปแบบ และรูปภาพคงทนดึงดูดความสนใจให้ผู้ใช้อยากใช้และมีข้อมูลที่ครบถ้วนชัดเจนเมื่อผู้ใช้ศึกษาแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ในส่วนของการจัดทำคู่มือนั้น มักจะพบข้อบกพร่องต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรนำคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัย

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปพิจารณาเพื่อเสนอแนะ ให้ครูปฐมวัยและบุคลากรนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ในภาคเรียนถัดไป

1.2 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรนำผลการวิจัยและคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปพิจารณา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ให้มีการปฏิบัติไปในรูปแบบเดียวกัน

1.3 ครูปฐมวัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ควรศึกษาถึงวิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยการพัฒนาคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมเด็กหลังการใช้คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ จันทรวงศ์. (2555). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชิตาพร เอี่ยมสะอาด.(2550). **นวัตกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาปฐมวัย**. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ดวงเดือน จันทา. (2554). **การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิษมาศ แอบพล. (2556). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย**.โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช "ณ นครอุทิศ" ตำบลคลัง อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- บุญเรือน แวดอุดม. (2553).**ผลการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุบผา เรืองรอง. (2550). **การให้การศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย**. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- Blundell, W. & Others. (2003). **Functional strength training in Cerebral Palsy: A pilot study of a group circuit training class for children aged 4-8 years**. Retrieved March 27, 2013 from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12617379>
- Shamir,A.& Korat, O. (2008). **Developing an education e-book for fostering kindergarten children's emergent literacy** Retrieved July 19, 2008 http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/getResults.jhtml?_DARGS=?hww/results/results_common.jhtml.
- Weaver,RL.(1997).Innovation propensity of teacher and their acceptance and implementation of the primary school program in Kentucky (Education Refrom). **Dissertation Abstract International**.